

Těhotná v průběhu chřipkové epidemie

MUDr. Jan Kynčl, Ph.D.

Státní zdravotní ústav Praha

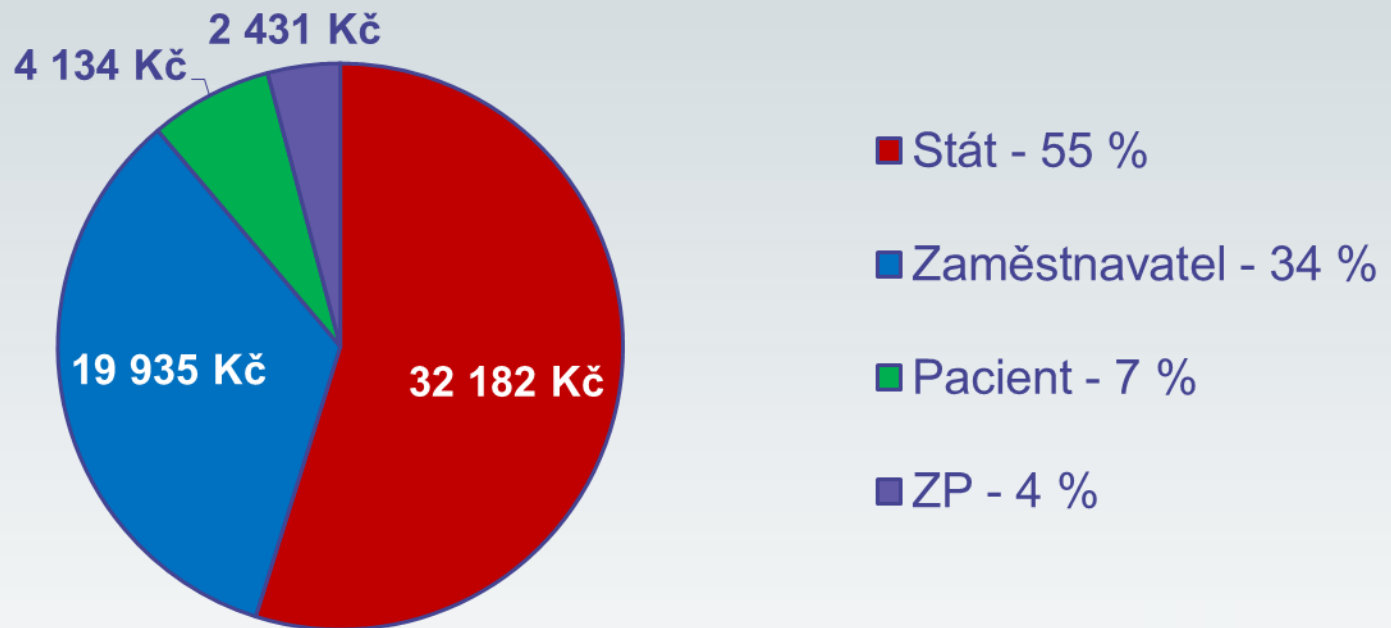
Oddělení epidemiologie infekčních nemocí

6. konference SIN ČGPS ČLS JEP, 14. únor 2015, Praha

Kolik stojí chřipka v ČR?

Započítáme-li návštěvy lékaře, pracovní neschopnosti, komplikace, ... dostaneme se na celkové náklady 58 696 Kč za jedno onemocnění chřipkou

Doporučený postup pro očkování proti sezónní chřipce v ČR

Doporučený postup pro očkování proti sezónní chřipce

V České republice probíhá očkování proti sezónní chřipce jako nepovinné, dobrovolné očkování. Národní imunizační komise (NIKO) na základě dat surveillance v ČR a dle postupů v ostatních zemích doporučuje následující vakcinační strategii pro Českou republiku:

Očkování je určeno pro osoby, u kterých je žádoucí snížit pravděpodobnost chřipkové infekce s možnými přidruženými komplikacemi. Vakcinace se zvláště doporučuje osobám s chronickým onemocněním, u nichž onemocnění chřipkou obvykle vede ke zhoršení jejich základního onemocnění, a osobám, u nichž existuje vysoké riziko výskytu komplikací po onemocnění chřipkou.

Na základě odborných analýz a diskuse o situaci v Evropě je doporučeno každoroční očkování proti chřipce u těchto dvou skupin populace:

1. starší osoby – věková skupina osob ve věku 65 let a více,
2. osoby jakéhokoli věku (včetně dětí) s chronickým stavem, zahrnujícím následující kategorie nemocí:

- chronická onemocnění dýchacího systému včetně diagnózy asthma bronchiale,
- chronická onemocnění srdce a cév,
- chronická onemocnění ledvin a jater,
- chronická metabolická onemocnění včetně diabetu¹,
- osoby s nedostatečností imunitního systému (vrozenou nebo získanou),
- osoby s poruchou funkce průdušek a plic (tj. včetně poruch respiračních funkcí po poranění mozku, míchy, v důsledku křečových stavů nebo dalších neurologických či svalových poruch).

V těchto případech je očkování včetně očkovací látky hrazeno z prostředků zdravotního pojištění na základě znění zákona č. 48/1997 Sb.

Vakcinace proti chřipce je dále doporučována:

- těhotným ženám v kterékoliv fázi těhotenství a ženám, které plánují těhotenství během chřipkové sezóny,
- osobám, které zvyšují možnost nákazy rizikových skupin uvedených v předchozím odstavci. Patří mezi ně zejména:
 - osoby, které o rizikové osoby pečují (zdravotníci a sociální pracovníci),
 - osoby, které žijí s rizikovými osobami v domácnosti,
 - osoby, které jsou v kontaktu s rizikovými osobami (zaměstnanci pošt, obchodů, služeb, pracovníci ve školství, dopravě,...)

Uvedený přehled v žádném případě neznámá, že by vakcinace jiných rizikových skupin či zdravých osob neměla být zvažována nebo prováděna. Význam výše uvedeného přehledu spočívá v tom, že odborné argumenty pro očkování těchto skupin převyšují nad očkováním ostatních. V některých zemích je recentně doporučováno univerzální očkování všech dětí, a to vzhledem k závažnosti chřipkového onemocnění v nejnižším věku.

Obecně se doporučuje zaměstnavatelům, aby nabízeli možnost zvýhodněného či bezplatného očkování proti chřipce svým zaměstnancům, neboť je to pro všechny výhodné jak ze zdravotního, tak i ekonomického hlediska. Očkování zdravotníků má význam též z důvodu zajištění bezpečnosti pacientů a snížení rizika nozokomiální nákazy chřipkou.

Vzhledem k poklesu hladin ochranných protilátek a průběžně probíhající změně cirkulujících kmenů je třeba každoroční přeočkování proti chřipce jednou dávkou vakcíny. Dvoudávkové schéma se týká všech dětí očkovaných poprvé zpravidla před zahájením pravidelné docházky do kolektivního zařízení, kde se nepřepokládá že se dosud setkaly s chřipkou.

¹ Za diabetes pro účely doporučení vakcinace proti sezónní chřipce se považuje diabetes farmakologicky léčený

„Doporučený postup“ je dostupný na webu Ministerstva zdravotnictví

http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/doporučeny-postup-pro-ockovani-proti-sezonni-chripce_5194_1985_5.html

Hodnocení závažnosti onemocnění a přínosu očkování u jednotlivých rizikových skupin

Riziková skupina	Proveditelnost vakcinace	Závažnost onemocnění	Účinnost očkování	Nepřímé výhody
Těhotné ženy	++	+++	+++	++
Zdravotníci	++	+	+++	+
Děti 2-5 let	+	++	++	-
Děti do 2 let	++	+++	+	-
Senioři (obvykle 65 let a více)	+	+++	+	-
Chronicky nemocní	+	+++	+	-

WHO - Doporučení SAGE, 2012

Těhotné ženy jsou nejvýznamnější cílovou skupinou pro očkování proti chřipce

Zdravotničtí pracovníci, děti ve věku 5 až 59 měsíců, senioři a pacienti s chronickým onemocněním tvoří další skupiny osob, u nichž je očkování proti chřipce žádoucí

(Země s existujícími programy očkování proti chřipce, které jsou zaměřené na nějakou z uvedených skupin osob, by v nich měly pokračovat a očkování těhotných žen začlenit do těchto programů)

Identifikace rizikových skupin pro očkování na národní úrovni by měla spočívat na stanovení zátěže onemocnění, efektivnosti nákladů, proveditelnosti a jiných vhodných důvodech

Pozn.: Strategic Advisory Group of Experts (SAGE) on Immunization byla zřízena generálním ředitelem WHO v roce 1999; pro WHO představuje nejdůležitější poradní skupinu k vakcinaci

Hlavní změny v doporučeních WHO

Priorita	2005	2012
1.	Obyvatelé domovů důchodců a pacienti LDN	Těhotné ženy
2.	Senioři s chronickou nemocí	Ostatní skupiny: -Pracovníci ve zdravotnictví -Děti ve věku 6-59 měsíců -Senioři -Osoby s chronickou nemocí (bez stanovení pořadí priority)
3.	Osoby s chronickou nemocí	
4.	Senioři	
5.	Ostatní: -Kontakty rizikových osob -Těhotné ženy -Pracovníci ve zdravotnictví -Děti ve věku 6-23 měsíců	

Těhotné ženy

- Očkování proti chřipce u těhotných žen – potenciálně senzitivní záležitost
- Nová doporučení kladou důraz na očkování těhotných žen, nejedná se však o novou cílovou skupinu
- Podkladem je zejména vysoká pravděpodobnost těžkého průběhu onemocnění u těhotných i u jejich malých dětí
- Zdůvodněno přímými i nepřímými výhodami, které očkování těhotným ženám poskytuje

Závažný průběh chřipky u těhotné 25leté ženy

- 14.12.2009 přivezena ZZS na ARO – febrilní, dušná, kašel a konjunktivitida, týden trvající obtíže, 22.týden gravidity
- Pravděpodobným zdrojem nákazy roční dcera, která měla respirační infekci o týden dříve
- Po příjmu na ARO napojena na UPV, podávána kombinace antivirotik (oseltamivir + zanamivir)
- V bronchoalveolární laváži i nasopharyngeálním stěru prokázán virus chřipky A H1N1pdm
- 29.12.2009 pro známky ARDS a multiorgánového selhání překlad na KAR-ECMO
- 30.12.2009, ve 24.týdnu, spontánní porod
- Novorozenec 635 gramů, v dýchacích cestách prokázán rovněž virus chřipky A H1N1pdm

Závažný průběh chřipky u těhotné 25leté ženy

- Stav dítěte nebyl chřipkovou infekcí ovlivněn
- Dítě hospitalizováno do 9.4.2010
- Zdravotní stav ženy se postupně upravoval, 22.1.2010 překlad na metabolickou JIP bez nutnosti UPV a 8.2.2010 propuštěna do domácího ošetřování
- Celkové náklady na léčbu ženy 1 549 887,- Kč
- Celkové náklady na léčbu dítěte 1 615 325,- Kč

Správné hygienické návyky

Remember hand washing is the single most effective way to reduce the spread of germs that cause respiratory disease.

How to wash and dry hands with soap and water

- Remove jewellery and cover abrasions;
- Wet hands with warm water, then apply soap or liquid soap;

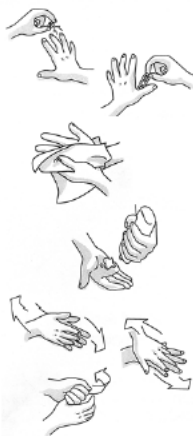
- Lather for 15-20 seconds;

- Rinse hands under running water; and
- Dry hands with clean towel.

During the lather, pay particular attention to the backs of hands and fingers, fingernails, fingertips and the webbing between fingers.

How to clean hands and remove germs using an alcohol-base liquid or hand rub

- Remove jewellery and cover abrasions;
- Use water or a wet wipe to remove visible soiling;
- Dispense product into dry hands; and
- Rub all surfaces of hands for one minute.

When rubbing, pay particular attention to the backs of hands and fingers, fingernails, fingertips and the webbing between fingers.

Alcohol base liquid hand rubs come in small containers which can be carried in your bag, briefcase, or in your pocket. Protect your health and wipe your hands over at least ever hour or when you have performed the tasks mentioned above.

Remember there is also a vaccine to help prevent you from getting the flu. See your GP for more information.

Produced by Immunisation Program
© Department of Health 2007

HP10099 F 46/07 2 1800

Infection

Prevent flu and other infections

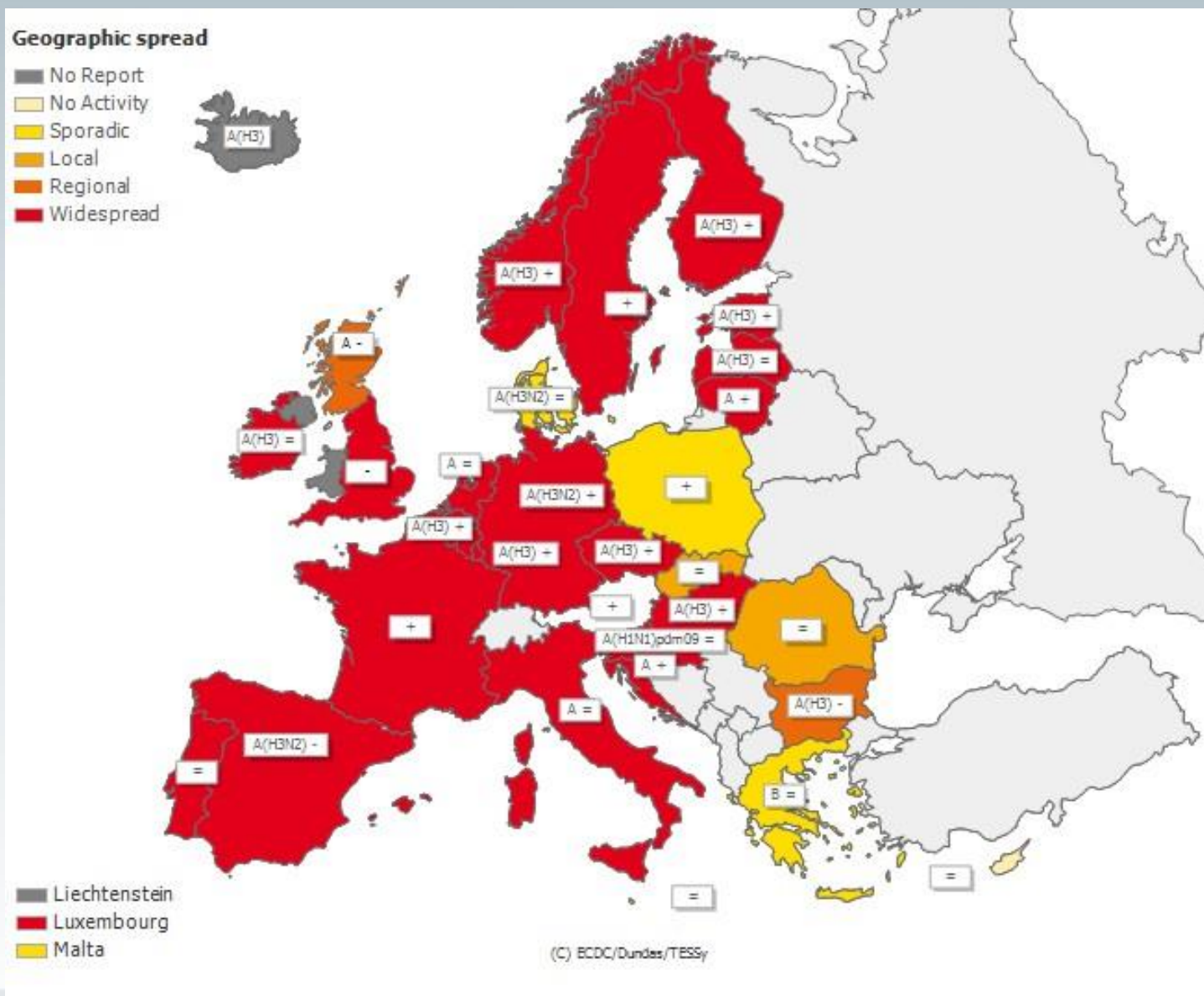
Delivering a Healthy WA

Sezónní chřipka - shrnutí

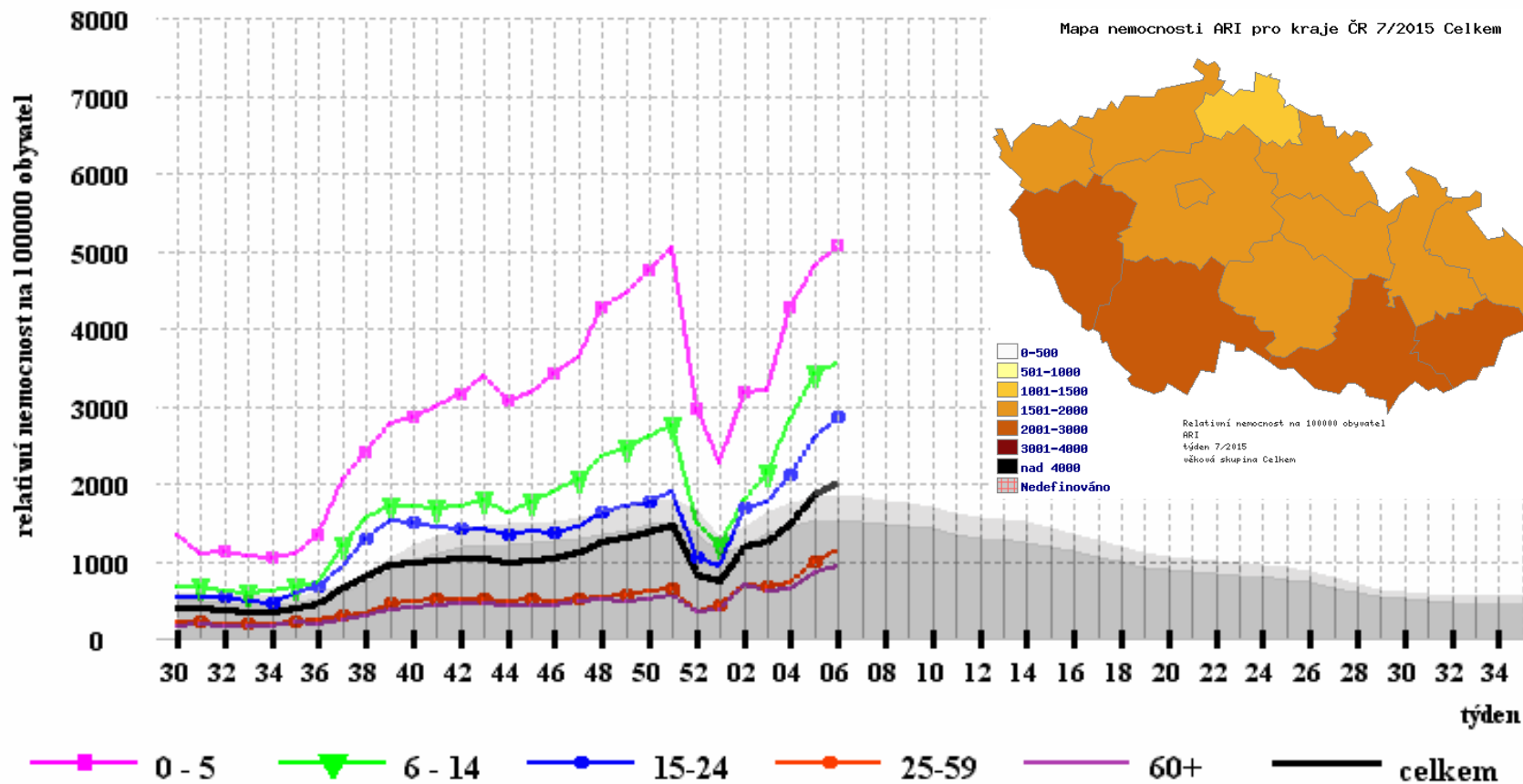
- Chřipka je relativně závažná infekce, v ČR každoročně způsobí **onemocnění statisíců obyvatel** a ve svém důsledku vede ke **zbytečným úmrtím**
- Dodržování základní **hygienických návyků** snižuje šíření infekčních nemocí; **význam hygieny rukou**
- **Nejdůležitější** metodou prevence chřipky a možných závažných komplikací zůstává i nadále **očkování**, které sice nemá 100% účinnost, ale významně omezuje výskyt těžkých forem a závažných komplikací
- Je žádoucí, aby zdravotníci pečující o závažně nemocné pacienty včetně dětí (JIP, ARO, transplantační jednotky,...) byli očkováni proti chřipce a nevystavovali tyto vnímavé nemocné zbytečnému riziku nákazy
- Účelná indikace **antivirotik** (léčba, snížení vylučování viru)
- Těhotná v průběhu chřipkové epidemie může být ohrožena i dalšími infekcemi, ne jen chřipkou.... Vzhledem k aktuální nemocnosti představuje pro ni, resp. pro novorozence a kojence riziko především pertuse

Aktuální chřipková situace v Evropě

Aktuální chřipková situace v ČR

Hlášení ARI - 2014/2015 - Česká republika

Děkuji za pozornost

